

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČNIKOVA ULICA 6 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — *Iskajna vrata dan opoldne — Mesečna naročnina 12.— Bz.*
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Kraljevini Italiji in njenih ozemljih: *Razpisi pri poštno človekoma zvezda: Ljubljana št. 10-321*
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: **UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO**

Dveletnica Ljubljanske pokrajine

Ljubljana, 3. maja.

Danes obhajamo dveletnico od tiste ga majniškega dne, ko je zažvela Ljubljanska pokrajina; dne 3. maja je mogla Italija priznati pred vsem svetom slovenskemu ljudstvu, pravico do samostojnega kulturnega življenja, pravico, da živi nadalje po svojih izročilih najvišjih etničnih vrednot in svetin; z ustavo z dne 3. maja 1941 je bilo Slovincem zajamčeno, da bo lahko živel ter se razvijal tudi po slovenski jezik, da bo naše ljudstvo lahko govorilo, molilo in pelo v njem ter da bo v šolah oblikoval duše naših otrok.

Tako smo stopili v kulturno Italijo kot etnična skupina s priznanim kulturnim izročilom; velika Italija nas je sprejela brez zaničevanja ter takoj dokazala, da ne stremi po uničenju sosednih narodov z raznarodovanjem in da spoštuje zgodovino. To dejanje je bilo res vredno kulturne države. Naše ozemlje je bilo zasedeno 11. aprila 1941, a že čez tri tedne smo dobili ustavo. Ponovno se je s tem dejanjem izpričala velika državniška modrost Duceja, kar nas je moralo ob tej priliki še posebno razveseliti, ker smo bili sprejeti v okrilje Države, kjer odločata prednostnost in pravičnost.

Ustava sama je tako jedrnat in jasna, da iz besedila zveni neposredno njen pravi duh in ne more buditi najhujšega dvoma o plemenitem namenu; dobili smo vse, kar je sploh mogoče, in več bi nihče nikdar ne mogel pričakovati. Razumljivo je tudi, da je Italija upravičeno pričakovala, da bomo znali dostojno sprejeti in primerno

ceniti ta veliki dar; morali bi se izkazati vredne velikodušja in zaupanja ter zaslužili bi si naj spoštovanje. Da je Ljubljanska pokrajina laže

premagala vse začetne težave ter se vključila mirno v meje Italije, je seveda velika zasluga uprave; upravitelj Ljubljanske pokrajine — ki je hkrati

čuvar naše ustave in po nji nam z jamčenih pravic — Visoki komisar Eksc. Emilio Grazioli je bil deležen že nešteto priznanja za svoje delo

na izredno odgovornem mestu. Ko obhajamo največji praznik naše pokrajine, je treba ponovno naglasiti, da je delovanje Visokega komisarja Eksc. E. Graziolija najtesneje povezano z imenom Ljubljanske pokrajine ter njenim življenjem v prvih dveh letih.

Seveda tako miren prehod tega ozemlja v varno okrilje velike Italije ni bil vseč tistim, ki so nameravali zidati na razdejanju in v zmešnjavi, ob prelivanju krvi in požigih; ne da bi izbirali sredstva, so si začeli prizadevati, da bi skalili mir, pahnili v nesrečo vso pokrajino in krivdo zvalili na druge. Toda Ljubljanska pokrajina je zdaj prestala najhujše preizkušnje, da ob drugi obletnici njene ustanovitve stopamo mirno v nove dni.

Če bi ob tej priliki napravili bilanco o kulturnem življenju Ljubljanske pokrajine v njenih prvih dveh letih, bi ne mogli biti razočarani. Kljub vojni je kulturno življenje naše pokrajine zelo živahno, kar pač najbolj dokazuje, kako je ustava zaščitila slovenski jezik in kako nudi pogoje za kulturno izživeljanje prebivalstva. V teh letih so izšle številne slovenske knjige; neprestano se vrste kulturne prireditve, ki privabljajo takšne množice, kakršnih niso še nikdar. Odprte so vse šole, odprta gledališča; vrste se umetniške razstave in glasbena kultura praznuje izredno pogosto svoje prave praznike. Sredi svetovnih viharjev vlada v tej pokrajini tisti sije pomladno sonce, vredno italijanskega neba; 3. maj je pri nas pomladni praznik.

Nočni napad na sovražnikov konvoj v Sredozemlju

Več ladij zadetih — Ponovni napadi sovražnih bombnikov na italijanske bolniške ladje

Glavni staen italijanskih Oboroženih sil je objavil 2. maja naslednje št. 1072 vojno poročilo:

Bojno delovanje na tuniški fronti je bilo večerj manj živahno.

Sovražnik zmeraj bolj povišuje svoje pomorske napade in posebno letalske na naš promet v Sicilskem prelivu.

Na Sredozemskem morju so nemška letala v nočnem napadu proti sovražnemu konvoju zadela s torpedi in bombami nekatero trgovske parnike.

Zadnje dni so močni oddelki sovražnih bombnikov napadli naše bolniške ladje na poti iz Tunisa in tjakaj. Ena izmed njih je doživela kar štiri zaporedne napade. Škoda na ladjah ni velika, vendar je treba obžalovati razne ranjence med osebjem.

Vztrajen odpor sil Osi v Tunisu

Lizbona, 2. maja. s. Poročilo angleško-ameriškega glavnega stana v severni Afriki javlja: Ni nobenega znaka, da bi sovražnik popuščal o odpru, povsod se vestno bori in do skrajnosti izkorišča prednosti, katere mu dajejo njegove dobro postavljene topovske postojanke. Očitno je, da namerava Os braniti sleherni meter tega svojega afriškega mostu.

Hude sovražnikove izgube na tuniškem bojišču

Berlin, 2. maja. s. Izgube Angležev in Američanov v zmagovitih obrambnih bojih na tuniški fronti od 16. do 30. aprila znašajo, kakor podčrtavajo v tukajšnjih vojaških krogih, 1600 ujetnikov, 377 tankov in oklepni voz, ki so bili izločeni iz borbe, 45 topov in 100 uničenih motornih vozil.

Polk Amadeja d'Aosta

Rim, 2. maja. s. »Vie del aria« objavljajo: Nedavno je bil ustanovljen prvi napadalni polk Kr. letalstva, ki se imenuje po slavnem Amadeju d'Aosta. To je bil prvi oddelček, ki je sprejel ognjeni krst na tuniški fronti. Uporabljeni v zelo kritičnem trenutku tudi glede nalog, katerim posebno izveščanje tega oddelka ni bila namenjena, so se padali Kr. letalstva žrtvovali z velikim navdušenjem in visokim duhom požrtvovanosti. Prvi napadalni polk Kr. letalstva Amadeja d'Aosta je določen za udeleževanje na področjih, ki izključno zanimajo letalstvo, in ima naloge, ki so v bliskavi zvezi z ofenzivnimi in defenzivnimi akcijami, katerih cilji so naprave letalskega značaja in organizacijske naloge na letalskem področju, ki so v zvezi s takojšnjim izkoriščanjem letalskih oporišč, ki jih je sovražnik zapustil ali izgubil.

Zgled patriotizma

Verona, 2. maja. s. Skvadrist Natalini Olinto, oče enega izmed bersaljerov divizije »Ariete« ki je padel v borbi, je v naslednji obliki zaprosil, da bi smel nadomestiti sina: »Podpisana črna srajca Natalini Olinto ki želi maščevati svojega sina Olinto, bersaljera divizije »Ariete«, ki je padel v borbi v Afriki, se obrača na vas s prošnjo, da bi bil uvrščen v prostovoljno Milico in določen na katero koli fronto. Kot borec iz svetovne vojne in prostovoljec v etopijski vojni ter član Milice od njene ustanovitve in skvadrist, ki je zvest dani prisegi, želi tudi danes z enako odločnostjo kakor prvi dan žrtvovati svoje sile na oltar domovine, svest si končne zmage italijanskega orožja. Prepričan, da bodo Vaši uradi brez nadaljnega lahko ugodili tej prošnji, se v naprej vdano zahvaljuje — Natalini Olinto.«

Pomoč družinam pomorščakov

Rim, 2. maja. s. Tukaj se je sestal upravni odbor Narodne fašistične ustanove za preskrbo pomoči pomorcem zaradi obdritve proračuna za tekoče leto. Predsednik ustanove nar. svetnik Lembo je poročal o delovanju te ustanove, ki izdaja podpore rodbinam pomorcev, ki so pogrešani ali poklicani pod orožje ali pa brez zaplavitve. V te namene je bilo v tem letu izdanih nad 400.000 lir za sirote takih pomorcev, prav tako visoki zneski pa so bili potrošeni tudi za vzgojo otrok brez staršev za vzdrževanje počitniških kolonij in za druge socialne in zdravstvene namene svojcev.

Ameriški premogovniki pod vojaško upravo

Washington, 2. maja. s. Roosevelt je odredil vladi, naj prevzame upravo premogovnikov, v katerih so rudarji začeli stavkati.

Angleško izdajstvo poljskih interesov

Berlin, 3. maja. s. V tukajšnjih političnih krogih pravijo, da potuje Litvinov ob pravem času, ker bo lahko prinesel v Evropo verodostojne vesti o stavi ameriških rudarjev in o njenih posledicah za vojno proizvodnjo. Kakor poročajo, se bo Litvinov ustvil tudi v Londonu. Če je glavni razlog njegovega potovanja rusko-poljski spor, bo lahko ugotovil, kako je London zopet proti Poljski v tem trenutku in kako nekatere sindikalne skupine naravnost nezaslišano govore o poljski vladi Sikorskega. Tajnik železniškega sindikata je celo zatrdil, da poljska emigrantska vlada v Londonu zlorablja gostoljubnost Anglije in se moti, če misli, da lahko dela protisovjetsko propagando, kajti Londonu ne preostaja nič drugega, kakor da to vlado izkaze iz Anglije.

Sprejemi pri Duceju

Rim, 2. maja. s. Duce je sprejel senatorja Manlija Morgagnija, predsednika agencije Stefani, ki ga je spremljal direktor Roberto Suster. Oba sta mu predložila obširno poročilo o delovanju agencije Stefani, s posebnim oziranjem na objavljanje italijanskih vesti po vseh državah sveta. Duce se je živo zanimal za doseženi razvoj na tem področju udeleževanja agencije Stefani in izrazil svoje zadovoljstvo, ker zavzema Italija v vseh državah v pogledu novinarske obveščevalne službe važno mesto. Duce je pohvalil predstojnike agencije Stefani in vse osebe, ki jim pomaga, za delo, ki ga opravljajo in je odobril smernice za večji napredek agencije.

Seja ministrskega odbora za avtarkijo

Rim, 2. maja. s. Dne 1. maja je ob 17. medministrski odbor za avtarkijo pod Ducejevim predstvom nadaljeval 29. aprila pričeto delo. Navzoči so bili ministri tajnik Stranke, ministri za promet, za poljedelstvo in gozdove, za korporacije, za javna dela, za devize in valute, za vojno proizvodnjo, podtajnik finančnega ministrstva, general Fazi za glavni stan, predsednik narodnega sveta za raziskovanje, guverner Banche d'Italia, tajnik komisije za obrambo, tajnik medministrskega vzporejevalnega odbora za oskrbovanje, razdeljevanje in cene. Navzoči so bili tudi generalni direktor korporacijskega inspektorata dr. Andrea Pellegrini in inž. Carlo Migliaccio iz ministrstva za korporacije ter ladijski kapitan Gaetano Caligiuri iz vrhovne komisije za obrambo. Na zborovanju je bilo proučenih 114 prošelj za dovoljenja za namestitev novih važnih industrijskih naprav. 80 je bilo sprejetih, 21 pa odklonjenih, 13 pa odloženih. Duce je podal natančna navodila za razvoj naše industrije in za boljše izkoriščanje podjetij in surovin. Na posamezna vprašanja je poročal minister za korporacije, razprave pa so se udeležili tudi ministri za vojno proizvodnjo, minister za promet, minister za javna dela, minister za poljedelstvo in gozdove, minister za devize in valute, tajnik vrhovne komisije za obrambo, predsednik narodnega sveta za raziskovanje, tajnik medministrskega vzporejevalnega odbora za oskrbovanje, razdeljevanje in cene ter generalni direktor korporacijskega inspektorata.

Sovjetska brezbožniška propaganda

Stockholm, 2. maja. s. Iz Moskve poročajo, da se pripisuje posebna važnost proglasu proti katoliški veri. V proglasu se zatrjuje, da se je treba boriti proti Vatikanu z vsemi silami, ker je resnično prvi sovražnik ljudstva. Ta proglas brezbožnikov zelo dobro kaže, kakšno vrednost je imela svoječasna kampanja angleške in ameriške propagande, ki je trdila, da Rusija ni sovražna veram in da sovjetska vlada ni ničesar ukrenila proti veram na narodnem ozemlju in tudi ne bi ničesar storila na ozemljih, ki bi jih morobiti zasedla.

Vsi sovjetski napadi ob Kubanu odbiti

Hude angleške in ameriške letalske izgube na zapadu

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 2. maja. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na kubanskem mostišču so skušale tudi večerj močne sovjetske sile prodreti nemške postojanke. Vsi napadi so ostali brezuspešni v hudih obrambnih bojih. Sovražnikovi deli, ki so vdrti v severni odsek mostišča, so bili uničeni.

Pred kavkaško obalo so potopile lahke nemške pomorske oborožene sile sovražnikov brzi topniški čoln.

V Tunisu je potoke dal razen manjšega krajevnega bojnega delovanja v splošnem mirno.

Letalstvo je napadlo preteklo noč sovražni konvoj v vodah okrag Bengazija in hudo poškodovalo pet velikih prevoznih parnikov.

Pri napadih na nemška oporišča ob atlantski obali in v norveških vodah je izgubilo severno-ameriško letalstvo 11 štirimotornih bombnikov, angleško pa 12 torpednih in rušilnih letal. Pogreša se samo eno lastno lovsko letalo.

Rumunski letalci v bojih nad Kubanom

Bukarešta, 2. maja. s. V silnih spopadih, ki si slede na področju Kubana in Novorosijska, kjer se borijo tudi rumunske čete skupno z nemškimi, napada rumunsko letalstvo vsak dan z velikimi uspehi boljševiške sile kolone na pohodu, odpora središča in skladišča streliva ter posega v borbe na kopnem. Med 10. in 12. aprilom je skupina rumunskih lovcev, sestojča iz 50 letal, poškodovala ali zažgala 42 sovjetskih letal. Dne 10. aprila so rumunski letalci napadli neko boljševiško letališče in zažgali 7 letal, mnoga druga pa poškodovali. Dne 10. in 11. aprila so rumunski lovci v živahnih letalskih dvobojih sestrelili 5 sovražnih letal in hudo poškodovali nadaljnjih 30, ne da bi sami utrpeli izgube. Nemško poveljništvo je v dnevnem povelju imenovalo rumunske lovce v poudarilo hrabrost, požrtvornost in spretnost rumunskih pilotov, ki se bijejo proti skupnemu sovražniku.

S finskega bojišča

Helsinki, 2. maja. s. Finsko vojno poročilo pravi: V zadnjih 24 urah živahni boji izvidnici na Karelijski ožini in na fronti Vzhodne Karelije v odseku ožine Maaselkaje. Drugje nič novega.

Hude izgube anglosaškega letalstva

Berlin, 3. maja. s. Izgube angleškega letalstva med ponesrečenim napadom na obalno ozemlje Norveške dne 1. maja so se še nadalje povečale. Po zadnjih vesteh znašajo 15 letal, ki so jih sestrelili lovci in nemška protiletalska obramba.

Berlin, 2. maja. s. Glede sestrelitve 21 sovražnih letal nad vzhodno obalo Francije in nad norveško obalo, ki je omenja

današnje vojno poročilo, ugotavlja nemška poluradna agencija, da je nemška obramba nastopila proti sovražnim skupinam tako učinkovito, da so morale sovražne skupine v večini primerov sprožiti na slepo svoje torpede in bombe ter pobegniti nazaj na svoja oporišča. Prvi poizkus napada je bil izveden na neko nemško oporišče ob francoski zapadni obali, kjer se je skupina ameriških bombnikov pojavila zelo visoko. Zaščitena z oblaki se je približala obali, toda nemški lovci so skupino takoj napadli. Ameriški bombniki, samostojni motoristi, so takoj ob pričetu borbe odvrli svoje tovore bomb v morje in pobegnili. Ostali bombniki sovražne skupine so ostali nad oblaki in metali na slepo bombe. Po tem izjavljenem napadu ameriškim bombnikom, ko je sovražnik izgubil 11 letal, so skupine angleških torpednih letal in rušilcev izkoristile mrak in napadle v več valovih norveško obalo. Nemške protiletalske napetosti in nemški lovci so tudi tu pristili angleška letala, da so odvrli svoje bombe na slepo v morje, sestrelili pa so 10 »Beaufighterjev« in 2 torpedni letali tipa »Beaufort«.

Lizbona, 2. maja. s. Angleški letalski minister javlja, da se 7 letal obalne obrambe ni vrnilo z izvidniškega poleta nad plovbenimi črtami ob norveški obali.

Čestitke japonskega cesarja Hitlerju

Berlin, 2. maja. s. Davi so objavili besedilo brzojavke, ki jo je japonski cesar poslal Hitlerju za nemški narodni praznik, in besedilo Hitlerjevega odgovora. Japonski cesar in Hitler sta izrazila po osebnih voščilih in čestitkah neomajen sklep, da se bosta borila do popolne zmage nad skupnim sovražnikom.

Avtomobilska nezgoda Viktorja Lutzeja

Berlin, 2. maja. s. Sef glavnega stana oddelkov SA Viktor Lutze je postal večerj popoldne pri Potsdamu žrtev avtomobilske nesreče, pri kateri je bil hudo ranjen. Hitler je ponesrečencu sporočil željo, da bi kmalu ozdravel.

Odpor guvernerja Martiniqua proti ameriški samovolji

Buenos Aires, 2. maja. s. Iz Washingtona poročajo, da so listi, ki se bavijo s vprašanjem Martiniqua objavili, da je francoski admiral Robert sprico potrjene sklepe ameriške vlade, da se bo poslala francoske pomorske eskadre, sprečile, da je trdno odločen upreti se slehernemu napadu in potopiti vojne in trgovske ladje, med njimi 6 petrolejskih ladij, ki so zasidrane v Portu de France,

